Tájékoztató anyag

Zöldség, gyümölcs, dohány szerkezetátalakítás nemzeti program ellenőrzéseivel kapcsolatosan

Budapest
2011

A tájékoztató célja az MVH ellenőrzési részlegei által feltárt jellemző hibákat, hiányosságokat ismertetni a program jövőbeli végrehajtásával kapcsolatos hibák, hiányosságok megelőzése érdekében.

A támogatás célja:

A zöldség, gyümölcs és a dohány szerkezet átalakítási nemzeti program célja, hogy a támogatási időszak alatt a termelők az igazolt élő munka ráfordításhoz kötött emelt összegű támogatás biztosításával a támogatási időszakban a referencia terület megállapításánál figyelembe vett mezőgazdasági területeket a mezőgazdasági hasznosításból ne vonják ki, továbbá a termelők az általuk korábban zöldség-, gyümölcs-, dohánytermesztésben foglalkoztatott munkavállalók foglalkoztatottsági szintjét a szerkezet átalakítási programban való részvétel teljes időtartama alatt fenntartsák.

A helyszíni ellenőrzésének módszere

Az ellenőrzés két fő irányvonalra tagolódik:

Munkaóra ellenőrzés: az MVH helyszíni ellenőrzés kertében a Virginia és Burley dohánytermelők esetében az évenkénti 1000 munkaóra/ha élő munka ráfordítás teljesítését, zöldség- és gyümölcstermelők esetében az évenkénti 700 munkaóra/ha élő munka ráfordítás vizsgálja.
Árbevétel ellenőrzés: az MVH helyszíni ellenőrzés kertében a programban résztvevőknél az elismert tevékenységből származó, legalább 300 000 forint/ha árbevétel teljesítésének meglétét is ellenőrzi.

A helyszíni ellenőrzés dokumentum alapú vizsgálatot jelent. A helyszíni ellenőrzés minden esetben jegyzőkönyv felvételével zárul. A támogatási összeg megállapítására, az esetleges nem teljesítési birság kiszabására nem a helyszíni ellenőrzés keretében kerül sor, hanem a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv megállapításainak figyelembevételével a Közvetlen Támogatások Igazgatóságának döntésével. Ha a helyszíni vizsgálat során készült jegyzőkönyv nem állapít meg eltérést, hibát, hiányosságot, az nem jelenti a kérelem automatikus jóváhagyását. A helyszíni ellenőrzés a kérelem ellenőrzési eljárásnak fontos része, de az igazgatósági kereszt és megfelelőségi ellenőrzések azonban tárhatnak fel más egyéb hibákat, hiányosságokat. A teljes kérelem ellenőrzési folyamat eredménye a kifizetési határozatból ismerhető meg.

Fontos kiemelni, hogy az MVH nem kér többletadminisztrációt az ügyfelektől az árbevétel és munkaóra igazolás kapcsán. Amennyiben a termelő a vonatkozó jogszabályok figyelembevételével végzi a munkáltatás és értékesítés nyilvántartását, akkor az ellenőrzések során is megfelelő lesz.

A jellemző hibák, hiányosságok

Helyszíni ellenőrzéseken vizsgált eredeti dokumentumok hiánya

Az ellenőrzés során kizárólag eredeti dokumentumokból dolgoznak az ellenőrzésre jogosultak, az iratpótlás legtöbb esetben az eredeti dokumentumok rendelkezésre állásának hiánya miatt következik be.

A következő dokumentumok eredeti példányának a helyszíni ellenőrzés alkalmával a helyszínen rendelkezésre kell állni:

- könyvviteli alapnyilvántartás valamelyike vagy főkönyvi kivonat (amit vezet)
- bevételt igazoló bizonylatok (számlák, felvásárlási jegyek, nyugta)
- jelenléti ív(ek)
- munkaszerződés(ek)
- munkaerő kölcsönzésről szóló szerződés(ek) és az ehhez kapcsolódó számlá(k)
- APEH bejelentő, igazolás(ok) a munkavállalói járulékok megfizetéséről
- teljesítést igazoló bizonylatok (közteherfizetésre és az árbevételek kiegyenlítésre vonatkozóan)
- egyéb nyilvántartás(ok)
- vállalkozói/őstermelői igazolvány

Nyilvántartások nem megfelelő vezetése

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről a következőkről rendelkezik: *„35. § (1) Az ügyfél a jogszabályban előírt bizonylatot, könyvet, nyilvántartást – ideértve az elektronikus úton, illetőleg adathordozón rögzített adatokat is – úgy köteles kiállítani, illetve vezetni, hogy az a befizetési kötelezettségnek, illetve a támogatás alapjának és összegének, továbbá ezek megfizetésének, illetve igénybevételének megállapítására, ellenőrzésére alkalmas legyen. (2)116 A könyveket, nyilvántartásokat, ideértve az intézkedéssel összefüggő külön analitikát is – ha jogszabály másként nem rendelkezik – úgy kell vezetni, hogy a) a bennük foglalt feljegyzések e törvényben, illetve a számvitelről szóló törvény bizonylati rendjére vonatkozó és egyéb jogszabályokban előírt bizonylatokon alapuljanak, b) intézkedésenként folyamatosan tartalmazzák a támogatást, illetve az egyéb fizetési kötelezettséget meghatározó adatokat és azok bizonylati hivatkozásait, c) azokból kitűnjék az adott időszakra vonatkozóan a támogatás, illetve az egyéb fizetési kötelezettség alapja, d) az intézkedésekben való részvételnek, valamint az alapul szolgáló bizonylatoknak az ellenőrzését lehetővé tegyék.”*

A zöldség, gyümölcs, dohány szerkezetátalakítási programmal kapcsolatos dokumentumoknak célszerű egy helyen, rendezett formában rendelkezésre állniuk. Nagyban gyorsítja a munkát, és az egész helyszíni ellenőrzési eljárást, ha ezek a dokumentumok az ellenőrzés helyszínén, rendezett formában megtalálhatóak.

Kérelemben feltüntetett adatok valódiságának kérdésessége

A kérelemben feltüntetett adatoknak meg kell felelniük a valóságnak. A kérelem benyújtását megelőzően az ügyfelek jelentős része nem olvasta át a támogatás igénylés feltételeit és nem végzett önellenőrzést. Így számos esetben a helyszíni ellenőrzések során vált világossá a kérelmező részére, hogy milyen feltételeket kellett volna teljesítenie.

A minimálisan teljesítendő munkaórát nem tudja igazolni az ügyfél

- nem történt vagy nem megfelelő mértékben történt a járulékok megfizetése
- a jelenléti íven nem szerepel pl.: a végzett tevékenység, a munkaidő, munkabér
- a munkaerő kölcsönzésről szóló szerződés nem tartalmazza az elismert település nevét, a konkrét tevékenység megnevezését, az ügyfélnél nem állt rendelkezésre semmiféle bizonyíték arra vonatkozólag, hogy a kölcsön munkaerő vonatkozásában a járulékok megfizetésre kerültek-e a harmadik fél által
- az ügyfél elhunyt, a programban vállalt kötelezettséget a törvényes örökös viszi tovább, a munkaóra teljesítés nem történt meg..

A minimálisan teljesítendő árbevételt nem tudta igazolni az ügyfél

- árbevételéről nem vezet külön nyilvántartást
- hiányzik a kötelezően vezetendő alapnyilvántartás – pl.: nincs az őstermelői igazolványhoz érvényes értékesítési betétlap
- helytelenül került kitöltésre az alapnyilvántartás – nem derül ki az értékesített tétel mennyisége, neve, az ebből származó bevétel összege; értékben, időben, termékenként nem különöl el a könyvelésben a bevétel

Bónusz munkaórák téves értelmezése

A terület nagyságával arányosan nő a teljesítendő árbevétel és munkaórák száma. A program lehetőséget biztosít „bónusz" munkaórák elszámolására, amit a teljesítendő munkaórák számából le lehet vonni. Számos esetben az ellenőrzés során derült fény ezen munkaórák félreértelmezésére.

Amennyiben az ügyfél rendelkezik elismert tevékenységből származó 300.000 Ft árbevétellel és az arról szóló számla, valamint annak könyvelése kifogástalan, akkor 1 ha-ig dohánytermelés esetén 1000, zöldség és gyümölcstermesztés esetén 700 munkaóra igazoltnak tekinthető.

Továbbá 2040 munkaóra számolható el, ha járulékfizetés szempontjából teljes munkaidőidőben történő önfoglalkoztatás történt, azaz a természetes személy önmaga után fizette meg a járulékokat. Amennyiben nem teljes munkaidőben történő önfoglalkoztatás valósul meg, akkor arányosan csökken az elismert élőmunka ráfordítás.

Példa: Természetes személy esetén 5,5 ha dohányterület után 5500 munkaóra 1.650.000 Ft árbevétel teljesítése szükséges (ebből 1000 munkaóra nem kerül ellenőrzésre, amennyiben teljesít minimum 300 000 Ft árbevételt). 2040 munkaóra elfogadottnak tekinthető amennyiben a járulékokat, közterheket a minimálbér után fizette meg. Így a fennmaradó 2460 munkaóra igazolása szükséges.

Nem megfelelő ügyfélképviselet a helyszíni ellenőrzésen

A programmal kapcsolatosan olyan személy képviselje az ügyfelet, vagy legyen jelen a helyszíni ellenőrzésen, aki járatos a könyvelésben, ismeri az ügyfél munkaerő nyilvántartását és az adózását és felvilágosítást tud nyújtani a helyszíni ellenőrnek. Amennyiben az ügyfél nem tud jelen lenni a helyszíni ellenőrzésen, fontos, hogy képviselőjének legyen írásos meghatalmazása.

Követendő legjobb gyakorlat

- a teljesítési igazolásról szóló nyilatkozat benyújtás előtt „önkontroll” végzése ajánlott
- a programhoz kapcsolódó eredeti dokumentumok teljességükben álljanak rendelkezésre a helyszínen
- a nyilvántartásokat elkülönítve, rendszerezve, áttekinthető módon vezessék
- a könyvelési alapbizonylatokat megfelelő adattartalommal állítsák ki, az alapnyilvántartást a számviteli előírásoknak megfelelően vezessék
- az alkalmazottak után, az alkalmazásuk módjának megfelelően történjen a járulékok megfizetése
- a jelenléti íveken a program szempontjából releváns információkat tüntessék fel (ahol a tevékenységet végezte, pontos munkaóra, munkadíj összege)
- a munkaerő-kölcsönzésről szóló szerződés/megállapodás esetében a szerződő felek pontos adatain túl a megállapodás tartalmazza az elismert település nevét, a konkrét tevékenység megnevezését, illetve az ügyfélnél álljon rendelkezésre bizonyíték arra vonatkozólag, hogy a kölcsön munkaerő vonatkozásában a járulékok megfizetésre kerültek
- jogutódlás esetén, a programban vállalt kötelezettségeket a jogutód vagy a törvényes örökös viszi tovább – a hivatalt megfelelő időben tájékoztassák a jogutódlás tényéről
- a zöldség, gyümölcs, dohány szerkezetátalakítási programmal összefüggő jogszabályok ismerete elengedhetetlen, mint pl.:
    - *A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény;*
    - *A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény;*
    - *A zöldség, gyümölcs és a dohány szerkezetátalakítási nemzeti program Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott különleges támogatásának igénybevételéhez kapcsolódó feltételek megállapításáról szóló 29/2010. (III. 30.) FVM rendelet.*
    - *A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény*
    - *2007.évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról*
    - *228/1996. (XII. 26.) Kormányrendelet a mezőgazdasági őstermelői igazolványról*
    - *2000. évi C. törvény a számvitelről*
    - *2010. évi LXXV. törvény az egyszerűsített foglalkoztatásról*
    - *1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről*
    - *1992. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről*
- az MVH és a Vidékfejlesztési Minisztérium által megjelentetett tájékoztató anyagok, rendelet-módosítások figyelése, szakmai érdekképviseletekkel való kapcsolattartás, információszerzés